

بنام خدا

بارش فکری در خصوص "بهبود پوشش و متانت با در نظر گرفتن بنیانهای شناختی، معنوی، اجتماعی،

خانوادگی و..."

جلسه طوفان ایده جهت پاسخ به این سوال مشخص ذیل در تاریخ 5-6-04 برگزار شد. این جلسه با مشارکت خانمها الهام مهربان، زهرا برخوردارپور، معصومه محمدخانی، اعظم لاریجانی، کتایون کرمی و مرجان جعفری روشن و آقای محمد هاشم‌نژاد برگزار شد، و تنظیم و ویراستاری نهایی برعهده خانم مرجان جعفری روشن بود. قواعد این بارش فکری عبارت بودند از:

- بخش اول بارش فکری ارائه ایده ها بدون اجازه نقد یا حتی تایید و خدای نکرده تمسخر، قبل از طرح ایده ها باید یک عنوان ترجیحاً، در گروه ارائه می‌شد.
- افراد زمان محدود برای طرح نظرات داشتند، تا در انتها تعداد قابل توجهی ایده وجود می‌داشت.
- تغییر یا افزودن و کاستن بر ایده های دیگران و طرح آن به عنوان ایده جدید مجاز بود.
- در بخش دوم نقد و جمع بندی نظرات توسط افراد مجاز بود.

در این جلسه در پی این بودیم که به این سوال پاسخ داد شود:

چه راههایی برای بهبود (به معنای افزایش پوشیدگی و متانت) با در نظر گرفتن بنیانهای شناختی، معنوی، اجتماعی، خانوادگی و... بانوان وجود دارد؟

ورود به بحث پوشش و حجاب درست است؟!

قبل از ورود به ارائه نتایج مطالب، باید به این نکته اشاره می‌کردیم که اصلاً حجاب باید آزاد باشد، یا نباید آزاد باشد؟! در بخشهای متعدد بارش فکری مطالبی مطرح شد. در بحث دفاع از رهاسازی مبحث حجاب اینطور گفته شد

که

- این موضوع نباید یک مسئله سیاسی بشود و اینکه نباید احساس کنند که با نپوشیدن روسری در حال مبارزه‌ی سیاسی اجتماعی هستند
- همچنین رهاسازی مبحث حجاب به عدم برخورد با بانوان پوشیده و چادری کمک میکند.
- ممکن است برندینگ بدی برای حجاب ایجاد شود.
- از طرف دیگر حضرت علی فرمودند که انسان از آنچه بدان نهی میشود حریص است و همچنین، تجربه‌ی ترکیه نشان داده که این رها سازی به نفع حجاب و آمار افراد با حجاب خواهد بود.

و در پاسخ به این نقدها موارد زیر مطرح شد:

- در حال حاضر، حجاب یک سختگیرانه اجرا نمیشود، و بسیاری از افراد کاملاً مکشفه در انتظار عموم ظاهر میشوند، و متأسفانه بعضاً رفتارهایی خیلی اغواگرایانه هم اتفاق می‌افتد
- بله و قطعاً، نباید این موضوع یک موضوع سیاسی تلقی شود. و فرد احساس کند که در حال مبارزه با حکومت است.
- مبحث پوشش نه تنها باید برای بانوان بلکه باید برای آقایان و پسران این مرز و بوم هم مطرح شود. ابن به معنای فرهنگسازی بهتر برای آقایان، خود کنترلی بیشتر آنها (حیای بیشتر)، نداشتن نگاه جنسیتی عام به بانوان جامعه و تربیت بهتر پسران ماست. اساساً قرآن قبل از اشاره به پوشش خانمها به نگاه نکردن آقایان و خود کنترلی بیشتر آنان توجه دارد (به مردان مومن بگو دیده فرو نهند و پاکدامنی ورزند که این برای آنان پاکیزه‌تر است، زیرا خدا به آنچه می‌کنند آگاه است. قرآن، نور: 30). لکن مسئله اینجاست که در نهایت، تبعات پوشش نامناسب و تعرض را بانوان باید تحمل کنند. از این رو در اینجا، توجه بیشتری باید به پوشش بانوان داریم، و الا مبحث خود کنترلی در رابطه با مسائل جنسی مربوط به هر دو جنس است.
- مبحث پوشش مناسب یعنی امنیت همان دختر خانم عزیز این مملکت که ممکن است مورد تعرض قرار بگیرد. آزادی‌های نوع پوشش و آزادی رفتارهای اغواگرایانه جنسی (که به علت شرایط خاص جامعه نگران کننده شده) تبعاتی دارد. همین الان، صحبت از بررسی شیوع ابتلا به زگیل تناسلی در

ایران مطرح است که در پی آن احتمالاً برای مقابله با آن باید تمهیداتی صورت بگیرد (مطلب مطرح شده توسط معاون بهداشت، وزارت بهداشت، کانال خبری جارچی، نهم شهریور هزار و چهارصد و چهار).

- الان موضوع اصلی مبحث روابط جنسی بی حساب و کتاب و حتی تعرض به دختران عزیز این مملکت مطرح است، که البته نمی‌توان گفت این موضوعات با پوشش به طور کلی حل می‌شود، ولی حداقل تا یک حدی محدودتر میشود و یک حاشیه نسبی از امنیت میتواند ایجاد شود.

- همچنین، تعرض به دختران عزیز جامعه با بارداری‌های ناخواسته ممکن است همراه شود، همانگونه که در اروپا و غرب شاهد آن هستیم ولی بخاطر فرهنگ ایرانی این نوع از بارداریها پذیرفته نیست، و متأسفانه شاهد سقطهایی هستیم که در نهایت هم یک انسان در حال تکوین از بین میرود، و هم تبعات بسیار بسیار نامناسبی برای مادر، یا مادر جوان دارد (مثل، مشکل برای بارداری‌های بعدی و احتمال بالاتر ابتلا به سرطانها).

- اساساً دخترخانم یا خانم باید بداند که با نحوه پوشش خود در حال انتقال پیام به دیگران است، و باید در زمان انتخاب پوشش از خود بپرسد "چقدر می‌خواهم در امنیت باشم؟" و "چقدر در حال انتقال پیام جنسی هستم؟" در جامعه غربی زنان در نحوه پوشش خود آزادند، و اساساً خود مسئول امنیت خود هستند و مثلاً فردی مثل شهید الداغی غیرتمندانه برای حفاظت از آنان جان خود را پیشکش نمی‌کند، و آن خانم این انتظار را ندارد که من اغواگرایانه لباس می‌پوشم، اما اگر کسی (که ممکن است فردی بیمار باشد) به من تعرض کرد، دیگران مسئول امنیت من هستند. به عبارتی "خودکرده را تدبیر نیست". به هر حال، باید پذیرفت که اگرچه جامعه حامی و غیرتمندی داریم، با این حال، محافظت اجتماعی همیشه ممکن نیست و علاوه بر این، خود آن خانم یا دختر خانم و بعد جامعه برای این رفتارهای اغواگرایانه هزینه (مثل از دست دادن سرمایه‌های انسانی مثل شهید الداغی) پرداخت می‌کند. حکم حجاب یا پوشش مناسب باید عیناً همچون بستن کمر بند ایمنی درک شود، و اینطور دیده شود که در خیابان یک فرد بدون خود کنترلی کافی یا مست هم می‌تواند رانندگی کند، و اگر راننده‌ایی در مسیر روبرو، کمر بند ایمنی نبندد خود را در مقابل خطر قرار می‌دهد، و باعث بروز مشکل در جامعه می‌شود.

- نکته بعد این است که بحث ما الان فقط بحث حجاب شرعی نیست، که البته نحوه پوشش که مورد پذیرش و تاکید شرع و قرآن است، را نمی توان نادیده گرفت؛ چرا که قرآن اعجاز است و بی دلیل حرفی را مطرح نمی کند. اما نکته اینجاست که یک فردی حتی ممکن است، که حجاب هم داشته باشد اما اغوگرایانه هم برخورد کند. ما فراتر از حجاب شرعی به رعایت حدودی توجه داریم که پوشش اغواگرایانه و تحریک آمیز هم نباشد. بدین ترتیب، عنوان این بارش فکری "بهبود پوشش ... " است، و تلاش بر این است که در هر حد و اندازه ممکن به نحوه پوشش همراه با متانت بانوان کمک شود.

تمرکز بر تقویت متقاعد سازی در فضای جامعه

- یکی از راه حلها ایجاد هسته های کوچک اجتماعی و محلی رسانه ایی است که با در نظر گرفتن دغدغه ها و سوالات در راستای تولید محتوا در رابطه با مبحث پوشش فعالیت کنند. تاکید می کنیم که این هسته ها باید با توجه به دغدغه های مخاطبین و با توجه به تکنیکهای موثر متقاعد سازی (مثلاً در نظر گرفتن انصاف، استفاده از تکنیک تکرار، منطق قوی و....) باید فعالیت کنند. در اینجا نه تنها باید به حیا و پوشش بانوان بلکه حیای چشم و خود کنترلی بیشتر آقایان و پسران این مرز و بوم توجه داشت. یعنی هسته های محلی باید در هر محله، آموزش و پرورش هر منطقه یا بخش مهم از جامعه به صورت موثر تولید محتوا کنند. محتواهای تولید شده می توانند در فضای مدارس در برنامه های مختلف فرهنگی یا در دروس مرتبط مورد بحث قرار گیرند، و نیز از راه رسانه های مورد استفاده نوجوانان و جوانان (که امن و پر کاربرد باشند)، نشر یابند.

- یکی از موضوعات منطقی این است هر خانم و دختر خانمی باید توجه داشته باشد که او هر وقت که لباس انتخاب میکند: باید فکر کند بین پیوستار امنیت و آزادی در کجا می خواهد بایستد؟! (بر خلاف نگاه برخی از خانمها که فقط به آزادی خود توجه داشتند و به کرات این موضوع آزادی در ذهن خانمها برجسته می شد). یک خانم با پوشش مناسب امن تر است ولی ممکن است یک حدی از راحتی کمتری داشته باشد. زنان در همه عالم مخصوصاً در رده های بالای اجتماعی سنگین تر لباس می پوشند، چون احترام و امنیت بیشتری در فضای اجتماعی خود دارند.

- جذب افراد به اماکن مذهبی تر و مثل مساجد و اماکن مشابه باعث می‌شود که افراد یک سلسله قواعد آن اماکن را بپذیرند، و آرام آرام در تعامل با دیگران به سمت موضوعاتی همچون پوشش مناسب گرایش پیدا کنند.
- در این راستا، یعنی تقویت متقاعدسازی باید ساخت برنامه‌های مستند، سریال، یا برنامه‌های گفتگو محور در خصوص پوشش مناسب ترویج داده بشود.
- سرمایه گذاری بر تحقیقات علمی در این حیطه با متدلوژی غربی و با اعتبار جهانی. در این زمینه از تحقیقات خارجی بهره‌مند شویم، بدین ترتیب، تعصب در این زمینه کمتر اعمال خواهد شد و شاید نتایج بهتر و راحت‌تر پذیرفته شوند.

تصویرسازی های ذهنی مناسب در جامعه ایجاد کنیم

- در ذیل همین موضوع میتوان به موضوع تصویر سازی های ذهنی در مسیر متقاعد سازی ها توجه کرد:
- در سطح کشوری کلان و یا سطح خرد (مثل تعاملات اجتماعی کوچک) حجاب به عنوان امر شیک! و نه بی کلاس و نیز پوشش به عنوان یک موضوع راحت و غیر دگم تصویر سازی شود. ما با تبلیغات حجاب که نشانه ی احترام و عزت باشد، باید داشته باشیم.
 - فراتر از راحتی، در سطح خرد یا کلان، پوشش به عنوان نماد زیبایی، احترام، موفقیت و هویت فرهنگی بیان بشود، و تصویر سازی زنان محجبه، به عنوان افراد موفق، تحصیل کرده در اجتماع جا بیافتد. این موضوع از آن جهت اهمیت بیشتر دارد که غرب سال هاست که روی ترویج بد حجابی کار کرده است، و الان زنان موفق و قابل احترام، نه در همه موارد ولو در صدی مکشفه دیده می‌شوند.
 - الگوهای موفق و مذهبی (عین حقیقت ذکر شده در منابع موثق مذهبی) معرفی شوند و اینها نه تنها در رسانه ملی، بلکه حتی در قالب نمایش ها و تئاتر های خیابانی در اماکن عمومی معرفی شوند.
 - الگوهای موفق که در اجتماع با تلاش و کارهای موفق هنری و یا اقتصادی بدون نیاز به عرضه جسم خود توانستند، به موفقیت‌هایی دست پیدا کنند، در جشنواره ها و یا مراسم مختلف، مثلاً مراسم مختلف

در سطح شهر معرفی شوند. این از یک طرف "نیاز دیده شدن" برخی خانمها را می‌تواند جهت دهد و از طرف دیگر کمک میکند تا پوشش نماد موفقیت و احترام بشود.

- همچنین پیشنهاد می‌شود که در سطح کلان و یا خرد در رسانه، نقش‌های مثبت به زنان بد حجاب داده نشود، این نه بابت تبعیض منفی، بلکه از این باب مطرح میشود که از آنان الگو برداری نشود، و در نهایت جامعه در معرض مسائل اجتماعی قرار نگیرد.

به فرایندهای مرتبط با نفوذ اجتماعی توجه کنیم

- هوشیارسازی در مورد هم‌رنگی اجتماعی. هوشیار کردن جوانان و اقشار مختلف جامعه در خصوص پدیده‌های مهمی همچون هم‌رنگی‌های اجتماعی که معمولاً راه‌های نفوذ مختلف در آن استفاده میشود، به ایمنی خود کمک میکند، که تا بدین ترتیب فرد با دانستن فرایندهای اجتماعی مربوطه کمتر به دام هم‌رنگی با نوجوانان و جوانانی بیافتد که مسیر نامطلوب را به قشر آسیب‌پذیر القا می‌کنند.
- تشویق و تحسین با حجاب‌ها. به عبارتی همیشه ما بر روی نهی از منکر کار کرده‌ایم. چرا باید بر "نهی از منکر کار کرد"، چرا نباید بر تشویق افراد پوشیده کار کرد. مثلاً در جایی گفته شود چقدر این لباس پوشیده و متین به شما می‌آید، و این صورت طبیعی شما خیلی زیباست، در حالی که همان‌جا افرادی هستند که در حال نشان دادن بخشهایی از بدن حضور دارند و همین کلام را می‌شنوند.
- در مورد، نهی از منکر باید مراقب بود که واقعاً درگیری مشاجره و تنش حتی المقدور نباشد. به طور مثال، در یک مهمانی شما شاهد هستید که مادر وقتی میخواهد آبروداری کند در یک گوشه یا کناری ناخودآگاه و طبیعی با گزیدن لب و اشاره صورت، دخترش را متوجه میکند که لباس کنار رفته و بدنت پیدا است. افراد با حجاب، باید همین حس را منتقل نمایند، یعنی حس واقعی و طبیعی یک مادر ی یا خواهر دلسوز را باید واقعاً داشته باشد. همان حسی که شهید سلیمانی ایجاد کرده بود که "دختر بی حجاب هم دختر این مملکت است". در عین حال عدم خودابرازی، حس خوبی برای بیننده‌ایی که طبق دستورات فرهنگی و شرعی اش احساس وظیفه میکند و برای امنیت شخصی، دختر خانمی فردی که بدنش در معرض دید هر انسان سالم و ناسالم (از لحاظ روانی) میگذارد؛ بوجود نمی‌آورد.

استفاده از صنعت مد

- در صنعت مد صاحب نظران در راس می‌توند بسیار نقش موثری داشت و طرحی لباسهای گشاد که با عرف جامعه طراحی شیک داشته باشد و لباسهای مناسبی که هم پوشش مناسب باشد و هم راحت باشند و زیبا.

استفاده از راهبردهای معنوی

- برجسته کردن اهمیت نگاه خداوند، در مقابل نگاه مردم یا همسالان. واقعاً در بسیاری از موارد به علت همرنگی دیگران و یا همسالان، بدنشان را در معرض دید دیگران قرار میدهند، ولی در مواقع نیاز، دیگر "دیگرانی" وجود ندارند، و روی نیاز به سمت خداوند می‌آورند. پس این واقعاً مهم است که افراد از خود بپرسند: من در نگاه خداوند چگونه دیده می‌شوم. یکی از راههای موفق عزیزان، ارتباط در زمانهای نیاز افراد کم پوشش و یا بردن توجه آنها به سمت نیاز به خداوند بوده است. باید مدام یادآوری شود که عالم در دستان خداوند است و باید طوری رفتار کرد که در مواقع نیاز انسان خجالت نکشد که روی نیاز به خداوند بیاورد. باید این جمله بسیار تبلیغ شود که "یا رب نظر تو برنگردد". عبارت "یا رب نظر تو برنگردد" می‌تواند در اماکن عمومی به کرات دیده شود.

تقویت ازدواج و ازدواج زودهنگام

- یکی از موضوعات مهم و طبیعی نیاز به ازدواج است و توجه به نیاز فطری زنان بسیار مهم است و به نظرم باید به اون جهت داد. و انسانها همچون همه موجودات در مواقع پیدا کردن جفت طبیعتاً خودنمایی می‌کنند. وقتی جوانان به سختی ازدواج می‌کنند و متعهد میشوند، یا اساساً ازدواج سخت شده است. پس طبیعی است وقتی افراد نیاز به ازدواج و جلب توجه طرف مقابل دارند خود نمایی کنند و بعضاً

این خودنمایی‌ها نابهنجار هم می‌شود. تقویت ازدواج و ازدواج زودهنگام به بهبود نحوه پوشش خانمها کمک میکند.

- از همان سنین راهنمایی و ابتدایی روی شناخت خود و آشنایی با خودشناسی و بلوغ عاطفی و هیجانی (مخصوصاً هوش هیجانی) و نیز اهمیت ازدواج زودهنگام، آموزش داده بشه تا در زمان حدوداً هجده سالگی، وقتی که نوجوان ۱۸ ساله تحصیلات دبیرستانی اش تمام میشود، از علایق و سلیق شون شناخت بیشتری داشته باشند و از سردرگمی دور شوند. پس آموزش مهارتهای زندگی و هوش هیجانی و شناخت مسیر زندگی خود باید بیش از ریاضی و علوم و ... باید در رأس آموزشهای مدارس قرار بگیرد.
- مبحث ازدواج و ازدواج زودهنگام به کرات در بیلبردها سطح شهر مطرح شده و تقویت شوند جملاتی همچون ازدواج زودهنگام-فرزندآوری و لذت از ثمر زندگی، به کرات دیده شوند.
- ازدواج زودهنگام و اهمیت حفظ خانواده و حفظ خود در خانواده در بحثهای خانوادگی مکرراً مورد توجه و تاکید و تحسین قرار بگیرد.